

Ny stor studie visar:

Fler missbildningar bland IVF-barn

Barn som kommit till genom in vitro-fertilisering med hjälp av så kallad intracytoplasmatisk spermieinjektion (ICSI) löper en högre risk att drabbas av missbildningar i könsorgan och urinvägar än andra barn. Det visar den största uppföljningen hittills av IVF-barn.

■ Då det europeiska sällskapet för mänsklig reproduktion höll sitt årsmöte i Madrid i början av juli presenterades resultatet av den hittills största uppföljningen av IVF-barn. I studien ingick drygt 1 500 barn i femårsåldern, varav en tredjedel utgjorde barn som tillkommit genom naturlig konception. Omkring 500 barn hade tillkommit genom ICSI, och lika många genom vanlig provrörsbefruktnings.

Syftet med studien var att se huruvida det fanns skillnader i IQ mellan de olika grupperna. Några sådana skillnader kunde inte uppvisas.

– I medeltal ligger barn i den åldern på omkring 100 i IQ, och alla tre grupper i vår studie låg i medeltal på drygt 100. Flickorna låg något högre än pojkarna, vilket också är helt naturligt i den åldern, säger professor Christina Bergh, avdelningen för obstetrik och gynekologi vid Sahlgrenska Universitetssjukhuset i Göteborg.

– En tidigare studie har visat att något fler IVF-barn uppvisat en lägre IQ än andra barn, men den studien innefattade betydligt färre barn än vår och dessutom ingick tvillingar.

Pojkarna mest drabbade

Däremot framkom skillnader mellan de tre grupperna i förekomsten av vissa missbildningar. Den enda signifikanta

»Eftersom ICSI-tekniken i sig tillåter män med sämre kvalitet på spermier att bli pappa, kan en förklaring till den större andelen missbildningar vara ärftliga faktorer, säger professor Christina Bergh.

FOTO: BO HAKANSSON

skillnaden fanns mellan ICSI-barnen, med en missbildningsfrekvens på 6,2 procent och barn som kommit till genom naturlig konception. I den senare gruppen var andelen barn med någon form av missbildning 2,4 procent.

– Det var framför allt hos pojkarna som missbildningar förekom, och då handlade det främst om missbildningar i könsorgan eller urinvägar. Eftersom ICSI-tekniken i sig tillåter män med sämre kvalitet på spermier att bli pappa, kan en förklaring till den större andelen missbildningar vara ärftliga faktorer, säger Christina Bergh.

Tidigare studier har vittnat om en större andel missbildningar i mag-tarmsystem och hjärtmuskeln bland ICSI-barn än bland andra barn. Någon sådan överfrekvens visar inte den nu presenterade studien. Inte heller fanns det någon överrepresentation av ryggmärksbräck eller missbildningar i muskler eller skelett.

Den studie som presenterades i Madrid var dock inte designad för att jämföra förekomsten av missbildningar, utan för att jämföra IQ mellan olika grupper, och Christina Bergh menar att studien egentligen är för liten för att man ska kunna dra några säkra slutsatser.

– Sverige var bara ett av de länder som deltog i studien, och det är bara i Sverige vi har möjlighet att välja ut kontroller på ett slumpmässigt sätt genom vårt födelseregister. Från Sverige fanns det bara med 60 barn i varje grupp.

– I de andra deltagande länderna gick man ut till skolorna och frågade föräldrarna om deras barn kunde ingå i studien. Det innebär med stor sannolikhet att kontrollgrupperna i genomsnitt är friskare än om de valts ut slumpmässigt. Det är en svaghet med studien, men samtidigt går den här typen av studier inte att göra på något annat sätt, säger Christina Bergh.

Ingen anledning att varna

Christina Bergh anser inte att det finns någon anledning att varna för ICSI-tekniken till följd av resultaten i den presenterade studien. Däremot bör man så långt som möjligt använda vanlig IVF-teknik, säger hon.

– Man ska inte ta till fler invasiva metoder än vad nöden kräver. ICSI är förknippad med vissa risker som man bör diskutera med sin doktor. Vilken teknik som ska användas bör beslutas från fall till fall, säger Christina Bergh.

I studien ingick barn från Sverige, Belgien, Danmark, Storbritannien och Grekland.

Peter Örn

peter.orn@lakartidningen.se

Utländsk utbildning ska bättre tillvaratas

■ Socialstyrelsen och Högskoleverket har fått i uppdrag av regeringen att se över bestämmelserna för godkännande av vissa yrkesutövare, däribland vårdpersonal, med utländsk utbildning och som inte omfattas av EU/EES-avtalen.

Detta för att det idag tar för lång tid för många med utbildningar från länder utanför EU att komma in i den svenska arbetsmarknaden. Myndigheterna ska också se över språkutbildningen för de berörda yrkesgrupperna. (LT)

Minskad dödlighet i hjärt-kärlsjukdomar

■ Nästan hälften av alla dödsfall i Sverige sker i hjärt-kärlsjukdomar, men den dödligheten har minskat kraftigt under det senaste decenniet. Det visar ny statistik från Epidemologiskt centrum vid Socialstyrelsen.

Framför allt är det kranskärlssjukdomar som står för minskningen. En förklaring är effektivare behandlingsmetoder för hjärtinfarktspatienter.

Tumörer är den näst vanligaste dödsorsaken, nära vart fjärde dödsfall är orsakat av tumörer. Dödligheten sjunker

dock för de två största tumörformerna bröstcancer och prostatacancer.

Bland kvinnor ökar fortfarande dödligheten i lungcancer, den siffran har stigit med 52 procent sedan 1990.

Dödligheten i dödsorsaker som sjukvården anses kunna påverka har sjunkit, medan den har ökat i dödsorsaker som är möjliga att påverka med hälsopolitiska insatser. Till den senare gruppen hör till exempel levercirros, motortrafikolyckor och lungcancer. Hela rapporten finns på www.sos.se (LT)